

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکتراي حرفه ای رشته پزشکی

عنوان:

بررسی علل نارس بودن و مرگ نوزادان بستری در بیمارستان بوعلی و علوی

شهرستان اردبیل از مهر ماه سال ۱۴۰۱ تا مهر ماه سال ۱۴۰۲

نگارش:

سوین فتاحی

اساتید راهنما:

دکتر فرامرز اجری

دکتر لیدا قربانی

استاد مشاور:

دکتر عزیز کامران

خرداد ۱۴۰۳

شماره پایان نامه: ۰۱۱۷۶

بسمه تعالی

گواهی اصالت پایان نامه

اینجانب دانشجوی مقطع دکتری رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تایید مینمایم که:

- این پایان نامه بر اساس نتایج بررسیها/ تحقیقات انجام یافته توسط اینجانب تحت راهنمای..... بوده و بوسیله **خودم** انشا گردیده است و در صورت استفاده از نتایج پژوهش ها و یا آثار دیگران بلافاصله به مرجع مورد استفاده استناد شده است و در قسمت منابع و مأخذ مشخصات مرجع به طور کامل ذکر گردیده است.
- مسئولیت صحت مطالب مندرج در این پایان نامه به طور کامل با اینجانب است.
- این پایان نامه قبلا برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
- کلیه حقوق مادی و معنوی این پایان نامه و هر گونه محصول مستخرج از آن اعم از مقالات، چاپ کتاب و ثبت اختراع به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تعلق دارد و هرگونه استفاده از اطلاعات و ی نتایج، واگذاری اطلاعات به افراد دیگر، چاپ، تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و اقتباس از این پایان نامه بدون اخذ اجازه کتب ی از دانشگاه علوم پزشکی اردبیل ممنوع است.
- کلیه مقالات مستخرج از این پایان نامه تحت نام دانشگاه علوم پزشکی اردبیل (Ardabil University of Medical sciences) به عنوان وابستگی نویسنده اول یا مسئول و با اطلاع و اجازه تمامی اساتید راهنما و مشاور به چاپ رسیده ی خواهد رسید.
- چنانچه در هر مقطع زمانی، خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و دانشگاه مجاز است با اینجانب مطابق با ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت برخورد قانونی، هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی دانشجو

امضا و تاریخ

- بدینوسیله **اصالت و صحت** نتایج این پایان نامه مورد تأیید اینجانب، راهنما می باشد.

نام و نام خانوادگی استادراهنما

امضا و تاریخ

تقدیم به

مادر و پدرم
که به من جان بخشیدند

سپاسگزارى

سپاس بی کران پروردگار یکتا را که هستی مان بخشید و به طریق علم و دانش رهنمونمان شد و به همنشینی رهروان علم و دانش مفتخرمان نمود و خوشه چینی از علم و معرفت را روزیمان ساخت.

از اساتید فاضل و دانشمند جناب آقای دکتر اجری و سرکار خانم دکتر قربانی به عنوان استاد راهنما که همواره نگارنده را مورد لطف و محبت خود قرار داد، کمال تشکر را دارم. همچنین قدردانی از اساتید بزرگوارم جناب آقای دکتر کامران، که با زحمات بی دریغ و الطاف خود مشاوره این پایان نامه را عهده دار بودند.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹.....	چکیده.....
فصل اول	
۴.....	(۱-۱) اهمیت موضوع و انگیزه تحقیق.....
۷.....	(۱-۲) اهداف و فرضیات طرح.....
۷.....	(۱-۲-۱) هدف کلی طرح.....
۷.....	(۱-۲-۲) اهداف اختصاصی طرح.....
۸.....	(۱-۲-۳) سوالات طرح.....
۸.....	(۱-۲-۴) فرضیات پژوهشی طرح.....
فصل دوم	
۱۱.....	(۲-۱) مبانی نظری.....
۱۱.....	(۲-۱-۱) مقدمه و اپیدمیولوژی.....
۱۲.....	(۲-۱-۲) ریسک فاکتورهای زایمان زودرس.....
۱۳.....	(۲-۱-۳) مرگ و میر نوزادان نارس.....
۱۴.....	(۲-۱-۴) علل مرگ نوزادان نارس.....
۱۵.....	(۲-۱-۴-۱) سندرم دیسترس تنفسی.....
۱۶.....	(۲-۱-۴-۲) سپسیس نوزادی.....
۱۶.....	(۲-۱-۴-۳) آسفیکسی.....
۱۷.....	(۲-۱-۴-۴) بیماری مادرزادی قلبی.....
۱۸.....	(۲-۲) مطالعات مشابه.....
فصل سوم	
۲۴.....	(۳-۱) نوع مطالعه.....
۲۴.....	(۳-۲) جامعه آماری مطالعه.....
۲۴.....	(۳-۳) حجم نمونه و روش نمونه گیری.....
۲۵.....	(۳-۴) ابزارها و روش‌های جمع آوری اطلاعات.....
۲۵.....	(۳-۵) روش انجام مطالعه.....
فصل چهارم	
۲۹.....	(۴) نتایج.....

۲۹.....	(۴-۱) مشخصات دموگرافیک و پایه نوزادان مورد مطالعه
۳۲.....	(۴-۲) مشخصات دموگرافیک والدین نوزادان مورد مطالعه
۳۴.....	(۴-۳) علل و عوامل خطر موثر بر تولد پره‌ترم در نوزادان مورد مطالعه
۳۴.....	(۴-۳-۱) عوامل خطر قبل از زایمان در نوزادان مورد مطالعه
۳۸.....	(۴-۳-۲) عوامل خطر حین زایمان در نوزادان مورد مطالعه
۳۹.....	(۴-۴) عوارض زایمان پره‌ترم و علل مرگ در نوزادان مورد مطالعه
۴۱.....	(۴-۵) نتایج تحلیلی مطالعه

فصل پنجم

۴۶.....	(۵-۱) مقدمه‌ای بر اهمیت و نحوه اجرا طرح
۴۷.....	(۵-۱) بحث
۴۷.....	(۵-۱-۱) مشخصات دموگرافیک و اطلاعات پایه نوزادان مورد هدف
۴۹.....	(۵-۱-۲) مشخصات دموگرافیک والدین نوزادان مورد مطالعه
۵۱.....	(۵-۱-۳) علل و عوامل خطر موثر بر تولد پره‌ترم در نوزادان مورد مطالعه
۵۲.....	(۵-۱-۳) علت مرگ در نوزادان مورد هدف
۵۴.....	(۵-۱-۴) ارتباط اتیولوژی زایمان پره‌ترم با مرگ و میر و علل آن در نوزادان مورد مطالعه
۵۵.....	(۵-۲) محدودیت های مطالعه
۵۶.....	(۵-۳) نتیجه گیری
۵۷.....	(۵-۴) پیشنهادات
۶۰.....	منابع

فهرست جداول و نمودارها

صفحه	عنوان
۲۸.....	جدول ۴-۱ مشخصات دموگرافیک و پایه نوزادان مورد مطالعه.....
۳۱.....	جدول ۴-۲ مشخصات دموگرافیک والدین نوزادان مورد مطالعه.....
۳۳.....	جدول ۴-۳ عوامل خطر قبل از زایمان در نوزادان مورد مطالعه.....
۳۴.....	جدول ۴-۴ سوابق بیماری در طول بارداری در مادران نوزادان مورد مطالعه.....
۳۵.....	جدول ۴-۵ سوابق دارویی در طول بارداری مادران نوزادان مورد مطالعه.....
۳۵.....	جدول ۴-۶ مراقبت های دوران بارداری دریافتی درمادران نوزادان مورد مطالعه.....
۳۶.....	جدول ۴-۷ عوامل خطر حین زایمان در نوزادان مورد مطالعه.....
۳۶.....	جدول ۴-۸ اتیولوژی زایمان پره ترم در نوزادان مورد مطالعه.....
۳۸.....	جدول ۴-۹ علل مرگ نوزادان پره ترم مورد مطالعه.....
۳۹.....	جدول ۴-۱۰ پیامد مرگ نوزادان پره ترم مورد مطالعه به تفکیک اتیولوژی زایمان پره ترم.....
۴۰.....	جدول ۴-۱۱ پیامد مرگ نوزادان پره ترم مورد مطالعه به تفکیک اتیولوژی های شایع زایمان پره ترم.....
۴۱.....	جدول ۴-۱۲ علل مرگ نوزادان پره ترم مورد مطالعه به تفکیک اتیولوژی زایمان پره ترم.....
۲۹.....	نمودار ۴-۱ توزیع سن هنگام تولد نوزادان مورد مطالعه.....
۲۹.....	نمودار ۴-۲ توزیع وزن هنگام تولد نوزادان مورد مطالعه.....

اختصارات

BMI	Body Mass Index
HDI	Human development index
LBW	Low Birth Weight
MDGs	Millennium Development Goals
WHO	World Health Organization

بررسی علل نارس بودن و مرگ نوزادان بستری در بیمارستان بوعلی و علوی شهرستان اردبیل از مهر ماه سال ۱۴۰۱ تا مهر ماه سال ۱۴۰۲

چکیده

زمینه: زایمان زودرس، به زایمان نوزاد قبل از تکمیل ۳۷ هفته از حاملگی، گفته می‌شود. تولد نارس، علت اصلی مرگ و میر نوزادان محسوب می‌شود. عوامل خطر و علل متعددی برای زایمان پره ترم و مرگ و میر آن بیان شده است که برخی به مادر و دوره بارداری و برخی به جنین و جفت مربوط است.

هدف: مطالعه حاضر با هدف تعیین علل نارس بودن و مرگ نوزادان بستری در بیمارستان بوعلی و علوی شهرستان اردبیل طراحی و صورت گرفت.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه به صورت مقطعی و تحلیلی ۵۰۰ نوزاد حاصل از زایمان زودرس کمتر از ۳۷ هفته ثبت شده در بیمارستان علوی و بوعلی اردبیل در سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ مورد ارزیابی قرار گرفتند. اطلاعات مورد نیاز از جمله مشخصات دموگرافیک نوزاد و والدین، وزن هنگام تولد، علت زایمان پره ترم و عوامل مرتبط با آن و علت مرگ نوزادان از طریق بررسی پرونده بیماران موجود در بایگانی بیمارستان جمع‌آوری شد. اطلاعات مربوطه با درج در نرم افزار SPSS ورژن ۲۲ براساس اهداف مطالعه مورد ارزیابی قرار گرفتند.

نتایج: از بین ۵۰۰ نوزاد مورد مطالعه، تعداد ۲۷۳ نوزاد (۵۵/۶٪) با جنسیت پسر بوده و میان سن هنگام تولد نوزادان ۳۳ هفته با فاصله چارکی ۴ هفته و میانگین وزنی ۲۰۷۱/۱ گرم داشتند. ۲۵ درصد نوزادان حاصل بارداری چندقلویی بودند. پره اکلامپسی و فشارخون بالا (۲۱/۸ درصد) و پس از آن دیابت بارداری (۱۰/۶ درصد) و دیابت پیش از بارداری (۶/۲

درصد) شایعترین بیماری‌های زمینه‌ای در مادران بودند. PPRM با فراوانی ۳۳/۶ درصد شایعترین علت زمینه ساز زایمان پره‌ترم بود. در بین نوزادان پره‌ترم مورد مطالعه، تعداد ۹۵ تولد (۱۹ درصد) منجر به مرگ نوزاد شده بود. علل ریوی-تنفسی شایعترین علل دخیل در مرگ نوزادان پره‌ترم مورد مطالعه بوده است. در بین علل ریوی-تنفسی نیز RDS با فراوانی ۷۵/۴ درصد مقام اول از نظر شیوع را داشته است. تفاوت میزان پیامد نهایی مرگ و یا حیات در نوزادان پره‌ترم متولد شده با اندیکاسیون‌ها و اتیولوژی‌های مختلف زایمان پره‌ترم معنی‌دار بوده است ($P < 0/001$). علاوه بر مقایسه فراوانی علل مختلف مرگ در نوزادان پره‌ترم متولد شده با اتیولوژی‌های مختلف زایمان پره‌ترم نیز معنی‌دار بوده است ($P = 0/009$).

نتیجه‌گیری: علل ریوی-تنفسی شایعترین علل دخیل در مرگ نوزادان پره‌ترم مورد مطالعه بود. اتیولوژی زایمان پره‌ترم به طور معنی‌داری با پیامد مرگ و میر در نوزادان پره‌ترم مورد مطالعه و علل آن مرتبط بود. با تکیه بر اهمیت مدیریت تولد نوزادان نارس و مرگ آنان، نتایج مطالعه حاضر نشان از نیاز به اتخاذ تدابیر ویژه جهت نگهداری از این نوزادان در روزهای ابتدایی زندگی و کنترل و مدیریت عوامل مربوط به مادر و روند بارداری دارد.

کلمات کلیدی: مرگ و میر، نوزادان، زایمان زودرس، تولد نارس.